

୧ ଅକ୍ଟୋବର ୨୦୨୧ ଖୁତବା ଜୁମାର ସାରାଂଶ
ସ୍ଥାନ - ମସଜିଦ ମୁବାରକ୍ ଇସଲାମାବାଦ୍, ଲକ୍ଷ୍ମନ

ହଜରତ ମୁହମ୍ମଦ ^{ସ.ଅ}ଙ୍କର ସର୍ବୋଚ୍ଚସ୍ତରରେ ଅଧିଷ୍ଠିତ ମାର୍ଗଦର୍ଶୀ ଖଲିଫା ଓ ଶ୍ରେଷ୍ଠ ଫାରୁକ୍ (ପୃଥକକାରୀ) ହଜରତ
ଉମର ବିନ୍ ଖତାବ୍ ^{ର.ଅ}ଙ୍କ ଉତ୍ତମ ଚରିତ୍ରର ବିଶ୍ୱାସ ବର୍ଦ୍ଧକ ଚର୍ଚ୍ଚା ।

ତଶହୁଦ୍, ତଉଜ ଓ ସୁରଃ ଫାତିହାର ଆବୃତ୍ତି କରିବା ପରେ ହଜୁର ଅନଫୁର^{ଅ.ବ} କହିଲେ; ହଜରତ ମୁସଲେହ
ମଉଦ^{ର.ଅ} ଯୁରୋପ, ସେନ୍ ଓ ସିସ୍ଲି'ରେ ଧର୍ମପ୍ରଚାର କରିବା ପରିପ୍ରେକ୍ଷାରେ ଏକ ଅଭିଭାଷଣରେ କହିଥିଲେ,
ହଜରତ ଉମର ^{ର.ଅ}ଙ୍କ ଖୁଲାଫତ୍ କାଳରେ ହଜରତ ଅବୁ ଉବେଦା^{ର.ଅ} ସିରିୟା ଯୁଦ୍ଧ ସମୟରେ ମୁସଲମାନ ସିପାହିମାନଙ୍କ
ସଂଖ୍ୟାଲଘୁତା ଓ ଶତ୍ରୁମାନଙ୍କର ସଂଖ୍ୟାଧିକତା ଦେଖି ହଜରତ ଉମର ^{ର.ଅ}ଙ୍କ ନିକଟରୁ ସୈନ୍ୟ ସହାୟତା ଲୋଡ଼ି
ଥିଲେ । ହଜରତ ଉମର^{ର.ଅ} ବିଭିନ୍ନ ଗୋଷ୍ଠୀ ସହିତ ପରାମର୍ଶ କରିବା ପରେ ଗୋଟିଏ କବିଲାର ଯୁବଗୋଷ୍ଠୀଙ୍କୁ
ଏକତ୍ରିତ କରି ହଜରତ ଅବୁ ଉବେଦା^{ର.ଅ}ଙ୍କୁ ପତ୍ର ଲେଖିଲେ, ଯେ ୩୦୦୦ସିପାହିଙ୍କ ସାଥରେ ୩୦୦୦ସିପାହିଙ୍କ
ବରାବର ଉମରୋ ବିନ୍ ମାଦୀ କରବ୍ଙ୍କୁ ତୁମ ସାହାଯ୍ୟ ନିମନ୍ତେ ପ୍ରେରଣ କରୁଅଛି । ହଜରତ ମୁସଲେହ ମଉଦ^{ର.ଅ}
କୁହନ୍ତି; ଯଦି ଆମର ଜଣେ ଯୁବକକୁ ୩୦୦୦ସିପାହିଙ୍କ ମୁକାବିଲାରେ ପ୍ରେରଣ କରାଯାଏ ତେବେ ସେ ଉତ୍ତର
ଦେବ ଯେ ଏ କି ହାସ୍ୟସ୍ୱଦ ପ୍ରସଙ୍ଗ, ୩୦୦୦ସିପାହିଙ୍କ ମୁକାବିଲାରେ ଜଣେ କିପରି ତିଷ୍ଠି ରହିପାରିବ । କିନ୍ତୁ ସେହି
ସାହାବାମାନେ ନିଜ ବିଶ୍ୱାସର ଦୃଢତା ଓ ଉପସ୍ଥିତ ଖଲିଫାଙ୍କ ଆଦେଶକୁ ଗୁରୁତ୍ୱ ଦେଇ ଆପତ୍ତି କରିବା ପରିବର୍ତ୍ତେ
ଉମରୋ ବିନ୍ ମାଦୀ କରବ୍ଙ୍କ ପକ୍ଷରେ ବେଶ ଉତ୍ସାହ ପୂର୍ଣ୍ଣ ଶ୍ଳୋଗାନ ଦେଇଥିଲେ ଏବଂ ତାଙ୍କର ଭବ୍ୟ ସ୍ୱାଗତ
କରିଥିଲେ । ଯଦ୍ୱାରା ଶତ୍ରୁ ଭାବିଲା ଯେ ସମ୍ଭବତଃ ମୁସଲମାନମାନଙ୍କର ଲକ୍ଷେ, ଦୁଇ ଲକ୍ଷର ସୈନ୍ୟ ସହାୟତା ଆସି
ପହଂଚିଗଲା । ଏହି ଭୟରେ ସେମାନେ ପରାଜୟ ବରଣ କରି ରଣକ୍ଷେତ୍ରରୁ ପଳାୟନ କଲେ । ହଜରତ ମୁସଲେହ
ମଉଦ^{ର.ଅ} କୁହନ୍ତି; ବର୍ତ୍ତମାନ ଆମକୁ ନିଜର ବିଶ୍ଳେଷଣ କରିବା ଆବଶ୍ୟକ ଯେ ଯୁରୋପରେ, ସେନ୍ରେ ତଥା ସିସ୍ଲି
ଆଦି ଦେଶମାନଙ୍କରେ ଅହେମଦିୟତର ପ୍ରଚାର କିପରି କରିବା ।

ମିଶର ବିଜୟର ଘଟଣା ଚର୍ଚ୍ଚା କରିବା ଯୋଗ୍ୟ । ରୋମ ସମୁଦ୍ର ଓ ପଲୁସି'ର ପ୍ରବେଶ ପଥ ନିକଟରେ ନୀଳ
ନଦୀ ତଟରେ ଏକ ପର୍ବତର ପାଦଦେଶରେ ଗୋଟିଏ ସୁପ୍ରସିଦ୍ଧ ସହର ରହିଥିଲା । ଅଲାମା ଶିବଲି ନୁମାନିଙ୍କ
କହିବାନୁଯାୟୀ ବୈତୁଲ୍ ମୁକଦ୍ଦସ ବିଜୟ ପରେ ହଜରତ ଉମରୋ ବିନ୍ ଆସ୍ ^{ର.ଅ}ଙ୍କ ଜିଦ୍ ଯୋଗୁଁ ହଜରତ ଉମର^{ର.ଅ}
ହଜରତ ଉମରୋ ବିନ୍ ଆସ୍ ^{ର.ଅ}ଙ୍କ ନେତୃତ୍ୱରେ ୪୦୦୦ର ଏକ ସୈନ୍ୟ ଦଳ ମିଶର ଅଭିମୁଖେ ପ୍ରେରଣ କଲେ ।
କିନ୍ତୁ ଏଥିସହିତ ଏହା ମଧ୍ୟ ଆଦେଶ ଦେଲେ, ଯେ ମିଶର ପହଂଚିବା ପୂର୍ବରୁ ଯଦି ମୋ ପତ୍ର ତୁମର ହସ୍ତଗତ ହୁଏ
ତେବେ ନିଜ ସେନାକୁ ନେଇ ଫେରି ଆସିବ । ଏହି ପ୍ରସଙ୍ଗରେ ଅନେକ ବର୍ଷନା ମିଳୁଅଛି । କିନ୍ତୁ ସଠିକ୍ ଏହା ମନେ
ହେଉଛି, ଯେ ମିଶର ସୀମା ମଧ୍ୟରେ ଅରିଶ୍ (ସହର)ରେ ତାଙ୍କୁ ହଜରତ ଉମର^{ର.ଅ} ପତ୍ର ହସ୍ତଗତ ହୋଇଥିଲା ଏବଂ
ମିଶର'ରେ ପ୍ରବେଶ କରିବା ପରେ ସେ ଆଗକୁ ଅଗ୍ରସର ହେବାର ମନସ୍ତୁ କରିଥିଲେ । କାରଣ ଜଣେ ମୋମିନ୍‌ର
ଉଠିଲା ପାଦ ପଛକୁ ହଟି ନଥାଏ । ରୋମୀମାନେ ଇସଲାମୀୟ ସେନାକୁ ସାମାନ୍ୟ ଓ ସ୍ୱଳ୍ପ ସଂଖ୍ୟକ ମନେକରି
ବୁଝିନେଲେ, ଯେ ଏମାନଙ୍କ ସାହସ କିଛି ଦିନରେ ହିଁ ଧରାଶାୟୀ ହୋଇଯିବ । ତେଣୁ ନିଜକୁ ଦୁର୍ଗ ମଧ୍ୟରେ ଅବରୋଧ
କରିନେଲେ । କିନ୍ତୁ ହଜରତ ଉମରୋ ବିନ୍ ଆସ୍ ^{ର.ଅ} ଅନେକ ମାସ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଘେରାଉ ଅବ୍ୟାହତ ରଖିଲେ ।
ଯେତେବେଳେ ରୋମୀମାନଙ୍କର ଖାଦ୍ୟ ସାମଗ୍ରୀ ଶେଷ ହୋଇଗଲା ସେମାନେ ନିଜକୁ ଦୁର୍ଗ ମଧ୍ୟରେ ଅବରୋଧ
ନକରିପାରି ମୁସଲମାନମାନଙ୍କ ମୁକାବିଲାରେ ପଦାକୁ ବାହାରି ଆସିଥିଲେ । କିନ୍ତୁ ପରମେଶ୍ୱର ମୁସଲମାନମାନଙ୍କୁ

ବିଜୟ ମଣ୍ଡିତ କରି ସମସ୍ତ (ଭୟପ୍ରଦ) ପଥ ପରିସ୍କାର କରିଦେଲେ ।

ହଜରତ ଉମରୋ ବିନ୍ ଆସ୍^{ର.ଅ} ସିରିୟା ମାର୍ଗରେ ଫସତାତ୍'ରୁ ୩୦ ମିଲ୍ ଦୂରରେ ଗୋଟିଏ ସହର ଜୟ କରିବା ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ବାହାରିଲେ । କିନ୍ତୁ ବାଟରେ ରୋମୀ ସେନା ଆପଣଙ୍କ ମାର୍ଗ ଅବରୋଧ କରିଥିଲେ । ସେଠାରେ ଆପଣ ସେମାନଙ୍କ ସହିତ ଯୁଦ୍ଧ କରିବା ପରିବର୍ତ୍ତେ ଦୁଇଟି ବିକଳ ରଖିଲେ, ପ୍ରଥମ ଇସଲାମ ଧର୍ମ ସ୍ୱୀକାର କରିନିଅ ଅବା ଖଜଣା ଦେଇ ନିଜକୁ ସୁରକ୍ଷିତ କରିନିଅ । ଅଧିକନ୍ତୁ ହଜୁର^{ସ.ଅ}ଙ୍କର ମିଶରବାସୀଙ୍କ ସହିତ ମୁସଲମାନମାନେ ନମ୍ର ଆଚରଣ କରିବା ଉପଦେଶର ଆଲୋଚନା ମଧ୍ୟ କଲେ । ଅତଏବ ନିଷ୍ପତ୍ତି କରିବା ସକାଶେ ଆପଣ ଶତ୍ରୁକୁ ଚାରି ଦିନର ସମୟ ଦେବା ସତ୍ତ୍ୱେ ମିଶର ଦେଶର ହାକିମ (ସରଦାର) ଅରତବୁନ୍ ୧୨୦୦୦ ସୈନିକଙ୍କୁ ସାଥରେ ନେଇ ରାତ୍ର ସମୟରେ ମୁସଲମାନମାନଙ୍କ ଉପରେ ଆକ୍ରମଣ କରିଦେଲା । ଯଦ୍ୱାରା ଅନେକ ସଂଖ୍ୟାରେ ମୁସଲମାନ ସୈନିକ ଶହିଦ ହୋଇଗଲେ । କିନ୍ତୁ ମୁସଲମାନମାନେ ପ୍ରତିଘାତ କରି ସେମାନଙ୍କର ୧୦୦୦ ସୈନିକଙ୍କୁ ନିହତ କରିଦେଲେ ଓ ୩୦୦୦ ସୈନିକଙ୍କୁ କଏଦ କରିବା ହେତୁ ଶତ୍ରୁ ରଣକ୍ଷେତ୍ର ଛାଡ଼ି ପଳାୟନ କଲା । ବଲବିସ୍ରେ ଗୋଟିଏ ମାସ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଘମାଘୋଟ ଯୁଦ୍ଧ ଜାରି ରହିବା ପରେ ଶେଷରେ ମୁସଲମାନଙ୍କୁ ବିଜୟ ଲାଭ ହୋଇଥିଲା ।

କଶମକଶ ଯୁଦ୍ଧ ସମୟରେ କବ୍ତିମାନଙ୍କ (କବ୍ତି ଏକ ଜାତି) ସରଦାର ମକୋକସ୍ ଅତି ଗେହ୍ଲା କନ୍ୟା ଅର୍ମାନୋଶାଃ ବନ୍ଦୀ ହୋଇଗଲେ । ହଜରତ ଉମରୋ ବିନ୍ ଆସ୍^{ର.ଅ} ପଂକ୍ତି ହଲ୍ ଜିପାଉଲ୍ ଇହ୍ସାନି ଇଲ୍ଲୁଲ୍ ଇହ୍ସାନି ଅର୍ଥାତ୍ ଦୟାର ପ୍ରତିଫଳ ଦୟା ଆଚରଣ କରିବା ବ୍ୟତୀତ ଅନ୍ୟ କ'ଣ ହୋଇପାରେ ? ଅନ୍ତର୍ଗତ ହଜୁର^{ସ.ଅ}ଙ୍କ ତରଫରୁ ମକୋକସ୍ ନିକଟକୁ ଉପହାର ସ୍ୱରୂପ ତାହାର ଅତି ପ୍ରିୟ ଓ ଅଲିଅଲି କନ୍ୟା ସହିତ ତାଙ୍କର ସମସ୍ତ ଅଳଙ୍କାର, ଆଭୂଷଣ ଓ ଦାସୀମାନଙ୍କୁ ଅତି ମର୍ଯ୍ୟାଦା ସହକାରେ ଫେରାଇ ଦେଲେ । ସମସ୍ତ ସାହାବାମାନେ ହଜରତ ଉମରୋ ବିନ୍ ଆସ୍^{ର.ଅ}ଙ୍କ ଏହି ନିଷ୍ପତ୍ତିକୁ ସ୍ୱାଗତ କରିଥିଲେ । ଏହି ଘଟଣା ମୁସଲମାନମାନଙ୍କ ବୁଦ୍ଧିମତା ଓ ଉତ୍ତମ ଚାରିତ୍ରିକର ଜ୍ୱଳନ୍ତ ପ୍ରମାଣ ଅଟେ । ପ୍ରତ୍ୟାବର୍ତ୍ତନ କରିବା ସମୟରେ ଅର୍ମାନୋଶାଃଙ୍କ ଦାସୀ ତାଙ୍କୁ କହିଲେ, ଆମେ ପ୍ରତ୍ୟେକ ଦିଗରୁ ଆରବୀମାନଙ୍କ କବଳରେ ରହିଛେ । ପ୍ରତିଉତ୍ତରରେ ଅର୍ମାନୋଶାଃ କହିଲେ, ମୁଁ ଏହି ଆରବୀମାନଙ୍କ ଶିବିରରେ ନିଜ ପ୍ରାଣ ଓ ସମ୍ପାନକୁ ସୁରକ୍ଷିତ ପାଉଛି । ଅପରପକ୍ଷେ ନିଜ ପିତାର ଦୁର୍ଗରେ ନିଜ ଜୀବନକୁ ସୁରକ୍ଷିତ ମଣୁ ନାହିଁ । ଆଉ ଯେତେବେଳେ ସେ ନିଜ ପିତାଙ୍କ ନିକଟରେ ପହଂଚିଲେ ସେତେବେଳେ ସେ ମୁସଲମାନମାନଙ୍କ ଆଚରଣରେ ଅତ୍ୟନ୍ତ ପ୍ରସନ୍ନିତ ଥିଲେ ।

ନୀଳ ନଦୀ ତଟରେ ଖଲିଜ୍ ତରାଜାନ ଯେଉଁସ୍ଥଳେ ଆଜିକାଲି କାହିରା'ର ଅଜାଳିକାମାନ ଅର୍ଥାତ୍ ଅୟବକୟା ରହିଛି । ସେହି ଯୁଗରେ ଉନ୍ନେ ଦନିନ୍'ର ବସ୍ତି ରହିଛି, ଯାହାକୁ ରୋମୀମାନେ ନିଜ ଅଧିନରେ ରଖିଥିଲେ । ଏହି ଦୃଷ୍ଟିକୋଣରୁ ଉନ୍ନେ ଦନିନ୍'କୁ ମିଶରବାସୀଙ୍କର ପ୍ରଥମ ପ୍ରତିରକ୍ଷାକାରୀ ଛାଉଣୀ କୁହାଯାଇ ପାରେ । ମୁସଲମାନ ସେନା ଉନ୍ନେ ଦନିନ୍' ନିକଟରେ ଯାଇ ନିଜର ଶିବିର ଲଗାଇଲେ । ସେତେବେଳକୁ ରୋମୀମାନେ ବାବିଲୋନ୍ ଦୁର୍ଗରେ ନିଜର ସୁଦକ୍ଷ ସୈନିକମାନଙ୍କୁ ପହଂଚାଇ ଦେଇଥିଲେ ଏବଂ ଉନ୍ନେ ଦନିନ୍'ର ଦୁର୍ଗକୁ ବେଶି ମଜବୁତ୍ କରି ଯୁଦ୍ଧ ପାଇଁ ପ୍ରସ୍ତୁତ କରିଦେଇଥିଲେ । ସେମାନେ ଅବଗତ ଥିଲେ, ଯେ ଖୋଲା ପଡ଼ିଆରେ ଆରବୀମାନଙ୍କ ମୁକାବିଲା କରିବା ତାଙ୍କ ସାମର୍ଥ୍ୟ ବାହାରେ । ଉନ୍ନେ ଦନିନ୍'ର ସେନା ମଝିରେ ମଝିରେ ଦୁର୍ଗରୁ ବାହାରି ଆସି ମୁସଲମାନମାନଙ୍କ ମୁକାବିଲା କରୁଥିଲେ ଏବଂ ବିଫଳ ହୋଇ ଦୁର୍ଗ ଭିତରକୁ ପ୍ରବେଶ କରିଯାଉଥିଲେ । କିଛି ସମ୍ପ୍ରାହ ଏହିପରି ଅତିବାହିତ ହୋଇଗଲା । ଇତିମଧ୍ୟରେ ହଜରତ ଉମରୋ^{ର.ଅ} ଇସଲାମୀ ସେନାର ସାହାଯ୍ୟ କରିବା ପାଇଁ ୪୦୦୦ ସୈନିକଙ୍କୁ ପ୍ରେରଣ କଲେ । ଏଥିସହିତ ହଜରତ ଉମରୋ^{ର.ଅ} ହଜରତ ଉମରୋ ବିନ୍ ଆସ୍^{ର.ଅ}ଙ୍କୁ ପ୍ରେରଣ କରିଥିଲେ, ଯେ ବର୍ତ୍ତମାନ ତୁମ ସହିତ ୧୨୦୦୦ ଉତ୍ସର୍ଗୀ ରହିଛନ୍ତି । ଏହି ସ୍ୱଳ୍ପ ସଂଖ୍ୟକ ସେନା ମଧ୍ୟ କଦାପି ପରାସ୍ତ ହେବେ ନାହିଁ । ରୋମୀ ଯୋଦ୍ଧା କବ୍ତିମାନଙ୍କୁ ସାଥରେ ନେଇ ମୁସଲମାନମାନଙ୍କ ମୁକାବିଲା ନିମନ୍ତେ ବାହାରିଲେ । ଉଭୟ ସେନା ମଧ୍ୟରେ ଘମାଘୋଟ ଯୁଦ୍ଧ ହେଲା କିନ୍ତୁ ପରିଶେଷରେ ଶତ୍ରୁ ପରାଜିତ ହେଲା ।

ମୁତଫରକ୍ ବିଜୟ ପ୍ରସଙ୍ଗରେ ଲେଖା ରହିଛି, ଯେ ଉନ୍ନେ ଦନିନ୍'ର ବିଜୟ ପରେ ସର୍ବପ୍ରଥମେ ଫିଓମ୍'ର ସମଗ୍ର ରାଜ୍ୟ ଓ ଐନ୍ଦୁଶ୍ ଶମସ୍'ରେ ମୁସଲମାନମାନେ ରୋମାମାନଙ୍କ ଉପରେ ବିଜୟ ଲାଭ କଲେ । ସେଥିଅନ୍ତେ ମନୁଫିୟା ରାଜ୍ୟର ଦୁଇଟି ସହର ଅସରିବ୍ ଓ ମନୁଫ୍'କୁ ମଧ୍ୟ ଅଧିକାର କରିନେଲେ । ବାବିଲୋନ୍ ଦୁର୍ଗ ଅବା ଫୁସତାତ୍ ସହରକୁ ଦୀର୍ଘ ସାତ ମାସ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଘେରାଉ କରିବା ପରେ ମୁସଲମାନମାନେ ଦୁର୍ଗ ଭିତରକୁ ପ୍ରବେଶ କରିଗଲେ ଏବଂ ସେମାନଙ୍କ ସହ ଲଢ଼ି ଦୁର୍ଗ ଜିଣି ନେଲେ ।

ଫୁସତାତ୍ ଜୟ କରିବା ପରେ ହଜରତ ଉମର^{ର.ଅ} ସିକନ୍ଦରିୟା ଜୟ କରିବା ପାଇଁ ଇସଲାମୀ ସେନାକୁ ଅନୁମତି ପ୍ରଦାନ କରିଦେଲେ । ସିକନ୍ଦରିୟା'ର ଘେରାଉ ଦୀର୍ଘ ନଅ ମାସ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଅବ୍ୟାହତ ରହିଥିଲା । ହଜରତ ଉମର^{ର.ଅ}ଙ୍କୁ ମନରେ ଶଙ୍କା ଉତ୍ପନ୍ନ ହେବାରୁ ଆପଣ ପତ୍ର ଲେଖିଲେ, ଯେ ସମ୍ଭବତଃ ତୁମେମାନେ ସେଠାରେ ରହି ଐସ୍ ପୂଜକ ପାଲଟି ଗଲଣି । ନଚେତ୍ ବିଜୟରେ ଏଭଳି ବିଳମ୍ବ ଘଟି ନଥାନ୍ତା । ତେଣୁ ସୈନିକଙ୍କୁ ମୋର ଏହି ବାଉଁ ପହଂଚାଇ ସେମାନଙ୍କୁ ଜେହାଦ୍ କରିବାକୁ ଉତ୍ସାହିତ କର ଏବଂ ଶତ୍ରୁ ଉପରେ ଆତ୍ମଘାତି ଆକ୍ରମଣ କର । ଅମିରୁଲ୍ ମୁମିନିନ୍‌ଙ୍କ ଏହି ପତ୍ର ପାଠ କରି ଶୁଣାଇବା ପରେ ହଜରତ ଉମରୋ ବିନ୍ ଆସ୍^{ର.ଅ} ହଜରତ ଅବୁ ଉବେଦାଃ ବିନ୍ ସାମିତଙ୍କୁ ଡକାଇଲେ ଏବଂ ଧୂଜା ତାଙ୍କ ଅଧିନ କରିଦେଲେ । ସେଥିଅନ୍ତେ ମୁସଲମାନ ସେନା ସହସା ଏଭଳି ଘାତକ ପୂର୍ଣ୍ଣ ଆକ୍ରମଣ କଲେ ଯେ ସହର ଜୟ କରିବା ସାର ହେଲା । ସେତିକିବେଳେ ହଜରତ ଉମରୋ ନିଜର ଦୂତ ମଦିନା ପ୍ରେରଣ କଲେ ଏବଂ ତାଙ୍କୁ କହିଲେ ଯଥାସମ୍ଭବ ତୀବ୍ର ବେଗରେ ଯାଇ ଅମିରୁଲ୍ ମୁମିନିନ୍‌ଙ୍କୁ ଏହି ସୁସମାଚାର ପ୍ରଦାନ କର । ସନ୍ଦେଶବାହକ ମଦିନାରେ ଯାଇ ଦ୍ଵିପହରେ ପହଂଚିଲା, ବସ୍ତୁତଃ ସେ ଏହି ଖୁଆଲରେ କି ଅମିରୁଲ୍ ମୁମିନିନ୍ ଆରାମ କରୁଥିବେ, ସିଧା ମସଜିଦ୍ ନବୀ ଚାଲିଗଲେ । ଭାଗ୍ୟବଶତଃ ଅମିରୁଲ୍ ମୁମିନିନ୍‌ଙ୍କ ଦାସୀ ସେଠାରେ ଆସି ପହଂଚିଲେ ଏବଂ ସେ ଯାଇ ହଜୁର^{ର.ଅ}ଙ୍କୁ ଏହି ଶୁଭ ଖବର ଦେଲେ । ବିଜୟର ସମ୍ବାଦ ଶୁଣି ଅମିରୁଲ୍ ମୁମିନିନ୍ ସଙ୍ଗେସଙ୍ଗେ ପ୍ରଭୁଙ୍କ ଶରଣରେ ନତମସ୍ତକ ହେଲେ ଏବଂ କୃତଜ୍ଞତା ଜ୍ଞାପନ କରି ସଜ୍‌ଦାଃ କଲେ । ସେଥିଅନ୍ତେ ହଜରତ ଉମର ସନ୍ଦେଶବାହକଙ୍କୁ ପଚାରିଲେ ତୁମେ ମୋ ନିକଟକୁ ସିଧା କାହିଁ ଚାଲି ଆସିଲ ନାହିଁ । ସେ ଉତ୍ତର ଦେଲେ ମୁଁ ମନେକଲି ଯେ ସମ୍ଭବତଃ ଆପଣ ବିଶ୍ରାମ କରୁଥିବେ । ପ୍ରତିଉତ୍ତରରେ ହଜୁର^{ର.ଅ} କହିଲେ; ତୁମେ ମୋ ପ୍ରସଙ୍ଗରେ ଏପରି ବିଚାର କାହିଁ କଲ, ଯଦି ଦିନରେ ମୁଁ ବିଶ୍ରାମ କରେ ତେବେ ଖୁଲାଫତ୍‌ର ଗୁରୁଦାୟିତ୍ଵ କିପରି ବହନ କରିବି ।

ସିକନ୍ଦରିୟା ଜୟ କରିବା ପରେ ସମଗ୍ର ମିଶର ଦେଶ ମୁସଲମାନଙ୍କ ହାତ ମୁଠାକୁ ଚାଲି ଆସିଥିଲା । ଏହି ଅଭିଜାନରେ ଶତ୍ରୁ ପକ୍ଷର ଅନେକ ସିପାହି କଏଦ ହୋଇଥିଲେ । ହଜରତ ଉମର^{ର.ଅ} କଏଦୀମାନଙ୍କ ପ୍ରସଙ୍ଗରେ ହଜରତ ଉମରୋ ବିନ୍ ଆସ୍^{ର.ଅ}ଙ୍କୁ ପତ୍ର ମାଧ୍ୟମରେ ଏହି ସନ୍ଦେଶ ଦେଲେ ଯେ ସମସ୍ତ କଏଦୀମାନଙ୍କୁ ଡକାଇ କହିଦିଅ ଯେ ତୁମେମାନେ ସ୍ଵଇଚ୍ଛାରେ ମୁସଲମାନ ହୋଇଯାଅ ଅବା ନିଜ ଧର୍ମରେ ପ୍ରତିଷ୍ଠିତ ରୁହ ।

ସିକନ୍ଦରିୟା ବିଜୟ ପ୍ରସଙ୍ଗରେ ଆମ ବିରୋଧୁମାନେ ବିଶେଷ କରି ଖ୍ରୀଷ୍ଟଧର୍ମାବଲମ୍ବୀ ଐତିହାସିକମାନେ ଏହି ଆପତ୍ତି କରିଥାନ୍ତି ଯେ ହଜରତ ଉମର^{ର.ଅ}ଙ୍କ ନିର୍ଦ୍ଦେଶକ୍ରମେ ସିକନ୍ଦରିୟାର ପୁସ୍ତକାଗାରରେ ଅଗ୍ନି ସଂଯୋଗ କରାଯାଇ ଥିଲା, ଯାହାକି ଦୀର୍ଘ ଛ'ମାସ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଜଳିଥିଲା । ସେମାନେ ଏହି ଆପତ୍ତି ଦ୍ଵାରା ଏହି ପ୍ରଭାବ ପକାଇବାକୁ ଚେଷ୍ଟା କରିଥାନ୍ତି, ଯେ ମୁସଲମାନମାନେ ନତୟୁବିଲ୍ଲାଃ ବିଦ୍ୟା ଓ ଜ୍ଞାନର ଶତ୍ରୁ । ଯେତେବେଳେ କି ଇସଲାମର ପ୍ରତିଷ୍ଠାତା ହଜରତ ମୁହମ୍ମଦ^{ସ.ଅ} ମୁସଲମାନମାନଙ୍କୁ ଏହି ଶିକ୍ଷା ଦେଇଛନ୍ତି, ଯେ ଜ୍ଞାନ ଆହରଣ କରିବା ପ୍ରତ୍ୟେକ ମୁସଲମାନମାନର କର୍ତ୍ତବ୍ୟ ଏବଂ ଯଦି ଜ୍ଞାନ ଆହରଣ କରିବା ସକାଶେ ତୁମକୁ ଚୀନ' ପରି ସୁଦୂର ଦେଶକୁ ଯିବାକୁ ପଡ଼େ ତେବେ ମଧ୍ୟ ସେଠାକୁ ଯାଅ । ଏପରି ଶିକ୍ଷାଧାରୀ ଲୋକମାନଙ୍କ ପ୍ରସଙ୍ଗରେ ଆପତ୍ତି କରିବା ଯେ ସେମାନେ ଗ୍ରନ୍ଥାଳୟ ଜାଳି ଦେଲେ କୌଣସି ମତେ ସ୍ଵୀକାର ଯୋଗ୍ୟ ନୁହେଁ । ବରଂ ବୁଦ୍ଧିଜ୍ଞାନ ବିପରୀତ ମୂଳକ କଥନ । ଅନେକ ଖ୍ରୀଷ୍ଟଧର୍ମାବଲମ୍ବୀ ଓ

ସୁରୋପାୟ ଅନୁସନ୍ଧାନକାରୀ ମଧ୍ୟ ଏକଥା ପ୍ରମାଣିତ କରିଛନ୍ତି, ଯେ ସିକନ୍ଦରିୟାର ଗ୍ରନ୍ଥାଳୟକୁ ଉସ୍ତାଦୁତ କରିବା ଘଟଣା ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ରୂପେ ମନଗଢା ଓ ମିଥ୍ୟା ରଚନା । ଜମାଅତ ଅହମଦିୟାର ପ୍ରଥମ ଖଲିଫା ନିଜ ପୁସ୍ତକ ‘ତସଦିକେ ବରାହିନେ ଅହେମଦିୟା’ରେ ମଧ୍ୟ ଏହି ଆପତ୍ତିର ଭରପୁର ପ୍ରମାଣ ଭିତ୍ତିକ ଉତ୍ତର ଦେଇ ଏହି ଆପତ୍ତିର ଖଣ୍ଡନ କରିଛନ୍ତି ।

ହଜରତ ଉମର ^{ର.ଅ}ଙ୍କ ଖୁଲାଫତ୍ କାଳରେ ଇସଲାମୀୟ ସାମ୍ରାଜ୍ୟ ପୂର୍ବ ପ୍ରାନ୍ତରେ ଜେହୁନ୍ ଦରିଆ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଏବଂ ସିନ୍ଧୁ ଦରିଆ ଠାରୁ ଆରମ୍ଭ କରି ପଶ୍ଚିମରେ ଆଫ୍ରିକାର ମରୁ ଅଂଚଳ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ପରିବ୍ୟାପ୍ତ ହୋଇ ଯାଇଥିଲା । ପୁନଶ୍ଚ ଉତ୍ତରରେ ଏସିଆର କୋଚକ୍ ପର୍ବତ ଓ ଆରମାନିଆ ଠାରୁ ଦକ୍ଷିଣରେ ଅଲକାହିଲ୍ ସମୁଦ୍ର ତଟ ଠାରୁ ନୋବା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ପରିବ୍ୟାପ୍ତ ହୋଇ ଏକ ବିଶାଳ ସାମ୍ରାଜ୍ୟ ଭାବରେ ବିଶ୍ୱ ମାନଚିତ୍ରରେ ଆଙ୍କି ଦେଇଥିଲେ ଏବଂ ସଭିଏଁ ଇସଲାମର ନ୍ୟାୟ ଓ ଦୟାପୂର୍ଣ୍ଣ ଛତ୍ରଛାୟା ତଳେ ଶାନ୍ତି ଓ ସୌହାର୍ଦ୍ଦପୂର୍ଣ୍ଣ ବାତାବରଣରେ ଜୀବନ ଅତିବାହିତ କରୁଥିଲେ ।

ହଜରତ ମୁସଲେହ ମଉଦ ^{ର.ଅ} କୁହନ୍ତି; ଯେଉଁସ୍ତଲେ ଅଲ୍ଲୁଃତାଲା ମୁସଲମାନମାନଙ୍କୁ ଅନୁମତି ପ୍ରଦାନ କରିଛନ୍ତି ଯେ ଯଦି ଜଣେ ବ୍ୟକ୍ତି ତୁମକୁ ଗୋଟିଏ ଚାପୁଡ଼ା ମାରେ ତେବେ ତାହା ପ୍ରତିବଦଳରେ ତୁମେ ମଧ୍ୟ ସେହିପରି ପ୍ରତିଶୋଧ ନିଅ । ସେହିସ୍ତଲେ ପ୍ରଭୁ ଏହା ମଧ୍ୟ ଦର୍ଶାଇ ଦେଲେ ଯେ ଯଦି ମୁକାବିଲା କରିବା ପରିସ୍ଥିତି ଉପଯୋଗୀ ମନେକରୁ ନାହିଁ ତେବେ ନିରବ ରୁହ ଅର୍ଥାତ୍ ପ୍ରତିଶୋଧ ପରାୟଣ ହୁଅ ନାହିଁ । ଏହି ପ୍ରସଙ୍ଗରେ କୌଣସି ପ୍ରମାଣ ମିଳୁ ନାହିଁ ଯେ ହଜରତ ଅବୁବକର ^{ର.ଅ}, ହଜରତ ଉମର ^{ର.ଅ}, ହଜରତ ଉସମାନ ^{ର.ଅ} ଆଫଗାନୀସ୍ତାନ ଓ ବୁଖାରା’ର ଗୋଷ୍ଠୀ ତଥା କୁର୍ଦ୍ଦମାନଙ୍କ ଅନ୍ୟାୟ ଅତ୍ୟାଚାର ସତ୍ତ୍ୱେ ସେମାନଙ୍କୁ କାହିଁ କ୍ଷମା କଲେ ନାହିଁ । ଏହାର କାରଣ ଏହି କି ଯେ ସେହି ପାରଦର୍ଶୀ ମହାତ୍ମାମାନେ ଜାଣିଥିଲେ ଯେ କେତେକ ଗୋଷ୍ଠୀ ସ୍ୱୟଂ ମୁସଲମାନମାନଙ୍କ ଉପରେ ଆକ୍ରମଣ କରି ନଥିଲେ । ବରଂ ପ୍ରଭୁ ସେମାନଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ମୁସଲମାନମାନଙ୍କ ଉପରେ ଆକ୍ରମଣ କରାଇଥିଲେ, ଯଦ୍ୱାରା ମୁସଲମାନମାନେ ଜାଗ୍ରତ ହୁଅନ୍ତୁ ଏବଂ ସେମାନଙ୍କ ଅନ୍ତରରେ ଏକ ନୂତନ ଆତ୍ମାର ସଂଚାର ହେଉ ।

ହଜରତ ମୁସଲେହ ମଉଦ ^{ର.ଅ} ଏହି ପ୍ରସଙ୍ଗରେ ନିଜର ଗୋଟିଏ ଖୁତବାରେ ଜମାଅତକୁ ଉପଦେଶ ପୂର୍ବକ କୁହନ୍ତି; ସମସ୍ୟା ଓ ବିପତ୍ତି ଆମମାନଙ୍କୁ ପ୍ରଭୁଙ୍କ ନିକଟବର୍ତ୍ତୀ କରିବା ଉଚିତ୍ । କାରଣ ପରବର୍ତ୍ତୀ ସମୟରେ ତାହା ହିଁ ବିଜୟର ଆଧାର ଶିଳା ପ୍ରମାଣିତ ହୋଇଥାଏ । ଯଦି ଏହିସବୁ ଜିନିଷକୁ ଭୟ କରି ଆମେ ପଶ୍ଚାତପଦ ଦେବା ଏବଂ ନିଜର ସଂସ୍କାର ପ୍ରତି ଧ୍ୟାନ ଦେବା ନାହିଁ ତେବେ ଆମର ଉନ୍ନତି ସମ୍ଭବ ନୁହେଁ । ଆଉ ଯେତେବେଳେ ଉନ୍ନତି ଲାଭ ହେବା ସହିତ ସମସ୍ୟାମାନ ମଧ୍ୟ ଦୂର ହୋଇଯାଏ ସେତେବେଳେ ଆମକୁ ଅଧିକରୁ ଅଧିକ ପ୍ରଭୁଙ୍କ ଶରଣରେ ନତମସ୍ତକ ହୋଇ ନିଜର ଆଧ୍ୟାତ୍ମିକ ଉନ୍ନତି ଓ ସଂଶୋଧନ ପ୍ରତି ଧ୍ୟାନ କେନ୍ଦ୍ରିତ କରିବା ଉଚିତ୍ । ଆଜିକାଲି ପ୍ରତ୍ୟେକ ଅହେମଦିଙ୍କୁ ଏକଥା ହୃଦୟଙ୍ଗମ କରିବା ଉଚିତ୍ ।

ଅଲହମଦୁ ଲିଲ୍ଲାହି ନହମଦୁହୁ ଓ ନସତଇନୁହୁ ଓନସତର୍ଫିରୁହୁ ଓନୁମିନୁ ବିହି ଓନତଓକ୍‌କଲୁ ଅଲୈହି ଓ ନଉଜୁବିଲ୍ଲା ମିନ୍ ଶୁରୁରେ ଅନ୍‌ଫୁସିନା ଓ ମିନ୍ ସଇୟାତି ଆମାଲିନା ମଇଁ ଯହ୍‌ଦିହିଲ୍ଲା ଫଲାମୁଜିଲ୍ଲା ଲହୁ ଓମଇଁ ଯୁଜଲିଲହୁ ଫଲା ହାଦିୟା ଲହୁ ଓନଶହ୍‌ଦୁ ଅଲଲା ଇଲାହା ଇଲଲ୍ଲାହୁ ଓନଶହ୍‌ଦୁ ଅନା ମୁହନଦନ୍ ଅବ୍‌ଦୁହୁ ଓରସୁଲୁହୁ । ଇବାଦଲ୍ଲାହି ରହ୍‌ଫକୁମୁଲ୍ଲାହା ଇନଲ୍‌ଲାହା ଯାମୁରୁବିଲ୍ ଅଦ୍‌ଲେ ଓଲ୍ ଇହ୍‌ସାନି ଓଇତାଇଜିଲ କୁର୍‌ବା ଓୟନହା ଅନିଲ୍ ଫହ୍‌ଶାଇ ଓଲ୍ ମୁନକରି ଓଲ୍ ବଗଇ ଯଇଜୁକୁମ୍ ଲଅଲଲକୁମ୍ ତଜକ୍ କରୁନ୍ ଉୟକୁରୁଲ୍ଲାହା ଯୟକୁରୁକୁମ୍ ଓବ୍‌ଉହୁ ଯସ୍‌ତଜିବ୍ ଲକୁମ୍ ଓଲୟିକୁରୁଲ୍ଲାହି ଅକ୍‌ବର ।

